

Rendkívüli Újság

Politikai, társadalmi és közgazdasági napilap.

Megjelenik mindennap, a kora reggeli órákban, vasárnap és ünnepnapokat követő napok kivételével.

Előfizetési árak:
 Egész évre 300.— L Negyed évre 75.— L
 Fél évre 150.— L Egy hónapra 25.— L

Szerkesztőség: Strada Romanului (Zrinyi-utca), kiadóhivatal: Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 7. szám.

Főmunkatárs: Dr. Krenner Miklós.

Főszerkesztő: Neidenbach Emil.

Kiadótulajdonos: Hehs Béla.

A trianoni békeszerződést

a magyar nemzetgyűlés be-cikkelyezte, vagyis ratifikálta. Még csak egy kis formalitás van hátra: a szerződő magas felek kicserélik egymás példányait. És ezzel vége van az ugynevezett háborúnak és kezdete van a békének. Rövidesen, ridegen. Tehát . . . megtörtént. Consummatum est.

Nincs másról tudatunk, minthogy a történeti Magyarországának vége van és mi, Arad büszke szabad királyi városa máától kezdve jogszerűen Románia földje vagyunk. Valami megszakadt valami óriás

akinek más a gondolata más az érzése, mint egyénnek. Mi erdélyi magyarság gyaszolhatunk, de bükkön felemeljük fejünket. Most nem jajgathatunk az után, amiket a háboru következményei és a béke határozmányai elragadtak tőlünk, mi szilárd és keserű szívvel megvizsgálni tartozunk, ami megmaradt nekünk. Sok mindenünk maradt az adáz pusztítás után. Megmaradt önrendelkezési jogunk, ősi nyelvünk, művelődésünk, magasabb képzésű munkánk, erkölcsösebb leszünk tehát, megmaradt erőnk, hitünk és reményünk. Nem vagyunk koldusok, nem le-

hetünk tehát helóták sem. Elvesztettük a jelent, de biztosíthatjuk a jövődőt, ha a munka, művelődés, lelki kiválóság fegyvereit felöltve, szervezve, gerincesen, akarat erővel a lehetőségekkel és kényszerűségekkel megbékelten, álmok nélkül, józanul és higgadtan megvívjuk küzdelmünket a létért, fenmaradásért.

A magyar nemzetgyűlés ratifikálta a békeszerződést.

Bécsből jelentik: A magyar nemzetgyűlés november 13-iki ülésén letárgyalta és elfogadta a trianoni béke becikkelyezéséről szóló törvényjavaslatot.

A javaslatot Huszár Károly, a külügyi bizottság előadója terjesztette elő. Arcán megin-

A képviselőház deklarációja.

A nemzetgyűlés, midőn a trianoni béke törvénybeiktalását elhatározza, annak ratifikációjához beleegyezését adja, az isteni igazság színe előtt az emberiség lelkiismeretéhez fordul

ár Károly mikor befejezi némán ül. Eközben Balla Aladár az előadói emelvényre jogi-bizottság nevében javaslat elfogadását. a közgazdasági-bizottságban ajánlja a béke

Hozzászólások.

Friedrich István szólal kormányt

A ratifika-tót nem fogadják el.

iszterelnök emel-

Sirjátok el a könnyeket, de töröljétek le őket hamar. Aztán gyorsan, még ma kezdjétek el a verejtékező munka és művelődés versenyt, mely a jogok és törvények határai közt az új életet biztosítja és betölti. Az új élet, a vita nuova a tiétek, olyanná tehetitek, amilyenné akarjátok.

dutság látszik és pillanatokig tart, amig szóhoz jut.

A külügyi bizottság megbízásából köteleességet kell teljesítenem, amiről a trianoni békeszerződés törvénybeiktatását. Ebből az alkalmából engedje meg a tisztelt Ház, hogy a következő deklarációt olvassam fel:

— A magyar nemzet becsületese volt, becsületesen hinni tudott és hinni akart.

Vádindítvány a kormány ellen.

Vádindítványt tesz önmaga ellen és kéri a Házat, hogy a miniszteri felelősségről szóló törvény értelmében megalkotott fórum vizsgálja meg működését.

Elfogadják a javaslatot.

A miniszterelnök beszéde után az elnök szünetet rendelt el.

Szünet után egy óra tájban elsőnek Tomcsányi Vilmos Paligazságügyminiszter szólalt fel és a miniszterium tagjai nevében bejelenti, hogy vállalják a felelősséget és szolidaritást a miniszterelnökkel együtt és az egész kormány többi tagjai nevében is kéri a vizsgálatot és a felelősségre vonást önmaguk ellen is.

Rakowszky István Házelnök ezután felteszi a kérdést, hogy elfogadják-e a javaslatot. Egyetlen tiltakozó hang sem jelentkezik, mire az elnök jelenti, hogy a Ház a törvényjavaslatot elfogadja.

Ezután Héjy Imre jegyző felolvassa Huszár Károly deklarációját, amit a Ház egyhangulag elfogad. Majd az egész ház állva elénekli a szózatot.

jeletet után Rakowszky István elnök felhívására a Ház elvetette a kormány vád alá helyezését.

Üzérkedés Erdélyben a korona-bankjegyek

irában elcsúszott az országos prefekturát, hogy Erdély különböző helyein még mindég folyik a korona-bankjegyekkel való üzérkedés. A leirat elmondja, hogy különösen Brassó környékén a hetipiácok alkalmával egyesek felhasználják a falusi lakosság hitványosságát, oly híreket terjesztenek, hogy a bevont koronák ismét visszanyerik forgalmi értéküket s ezt abból a célból teszik, hogy a birtokukban lévő érvénytelen koronákat elhelyezhessék. A pénzügyminiszterium újból közhírré teszi, hogy a koronabankjegyek az ország egész területén teljesen elvesztették értéküket s azokat pedig, akik ily bankjegyeket hoznak forgalomba, a pénzbecseréléséről szóló törvény alapján az illetékes hatóságok szigorúan megbüntetik.

Az olasz-jugoszláv tárgyalások eredménye.

Lyonból jelentik: Az olasz-délszláv tárgyalások, amelyek Santa-Margheritában folytak, a következő megállapítással végződtek:

1. Isztriai a londoni egyezmény határait fogadták el, egy-néhány csekély módosítással.
2. Fiume független lesz, de területe határos Olaszországgal.
3. Zára olasz fenhatóság alá kerül.
4. A Quarneróban Cherso és Lussin, az Adriában pedig Lavosta szigete az olaszoké lesz. A területi egységet most már a kereskedelmi fogja kiegyesíteni.

Nem fizetik utólagosan a köztisztviselőket

A pénzügyi adminisztráció átszervezése.

Pár hét előtt a kormány megbízottai és erdélyi pénzügyigazgatóságok vezető tisztviselőinek részvételével fontos tanácskozások folytak Clujon (Kolozsváron), melynek eredményeként most az egész pénzügyigazgatósági illetve számvevőségi ügykezelést új alapokra fogják fektetni. A részletes utasítás még nem érkezett meg s egyidőre csupán a számvevőség, valamint az állami adóhivatal könyveinek lezárása folyik.

Amint köztudomású, az államháztartás eddigi ügykezelése a költségvetési hitelek szerint osztott meg, amennyiben minden tárcának megvoltak a maga ágazatai s ezek szerint az ágazatok szerint könyvelték az illető tárca terhére vagy javára történő változásokat. Ez a tárcánkénti és ágazatok szerint megosztó könyvelés december hó elsejével megszűnik és helyébe a régi királyságbeli államháztartási ügymenetet hozzák be. Ott ugyanis a főkönyv rendszert alkalmazzák, még pedig úgy, hogy az állam összes vagyonszállításait egy főkönyvbe és a tárcánkénti fektetett mellékönyvekbe könyvelik még pedig úgy, hogy a főkönyv általános mérlege az állam pénzügyi

államháztartás teljes körű kezelését csakis teljesen központosított pénzügyi adminisztráció mellett lehet keresztül vinni, a pénzügyigazgatóságok jelenlegi utalványozási joga megszűnik s helyébe a központi számvevőségek utalványozása lép. Ennek a keresztülvitelére történik az előbb említett zárlatkészítés, hogy ezeknek a zárlatoknak az eredményeiből Bucurestiben az illető könyveket felfektethessék, illetve hogy azokon keresztül vezessék. Az utalványozás ennek folytán úgy történik, hogy az illető összeget a pénzügyigazgatóság a maga könyvein átvetve utalványozásra Bucurestibe terjeszti. Ott számfejtik s a kész utalványt megküldik az illetékes adóhivatalnak, egyben a felet és a számvevőséget értesítik, egyiket, hogy az utalványozott összeget felvegye, a másikat pedig, hogy a már megtörtént utalványozás a könyvein kontroll gyanánt átvizsgálja.

Ilyen egységes kezelés mellett természetesen a pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőség munkaköre redukálódik, ezért mint ilyen meg fog szünni s csak egyszerű ügyosztálya lesz. Hasonlóképpen az aradi adóhivatal is csak egyszerű közvetítő pénztára lesz a bucuresti-i állampénztárnak.

Közvetlen utalványozási jogát csak a vármegye tartja meg a

saját alapjaira vonatkozólag s ezért minden valószínűség szerint az 1902 évi 3. t.-c.-ben feloszlott, illetve államosított vármegyei számvevőséget újra fel fogják állítani. Mivel a tisztviselők fizetését is Bucurestiben számfejtik, az a felfogás terjedt el tisztviselő körökben, hogy a fizetéseket a hónap végével utólagosan fogják folyósítani s ebben az esetben az állami tisztviselők, akik legutoljára november 1-én

kaptak fizetést, december 31-én kapnák csak meg az újabb illetményeiket. Ez azonban, mint Margineantiu pénzügyigazgató munkatársunknak kijelentette, nem fedi a valóságot. Az adóhivatal, amely egyelőre még kifizeti a már kiutalványozott összegeket és elfogad nagyobb befizetéseket, a közeli napokban a zárszámadások keresztülvitelére néhány napra be fogja szüntetni a működését.

Az antant jegyzéke Magyarországhoz a kisebbségek védelméről.

Bécsből jelentik: A nagykövetség tanácsa jegyzékben értesítette a magyar kormányt, hogy a Magyarországgal szomszédos államok kormányainál megfelelő lépéseket tett a nemzetiségű kisebbségek jogainak tiszteletben tartása végett. A jegyzékre vonatkozólag Teleky Pál gróf miniszterelnök a következőket mondta egy újságíróknak:

— Én az eredményeknek fogok hinni, ha majd azt látom, hogy menekült vonatok nem jönnek s végre tényleg rend lesz ebben a kérdésben.

Tizszeresére szökött fel a harmadosztályu kereseti adó.

Akció az adókivetés ellen.

Az aradi adókivető-bizottság most készítette el a harmadosztályu kereseti adóra vonatkozó javaslatot. Akik a közszemlére kitett javaslatba betekintettek, azonnal megdöbbenéssel konstatálták a bizottság szinte elképzelhetetlen magas adókat rótt ki, amelyek távolról sem felelhetnek meg az adózók jövedelmi viszonyaiknak. Ennek az adónak a megállapítása különben is mindég ellenszenves volt. A mai érvényben levő magyar adótvény tíz százalékos kereseti adót állapít meg s ehhez járult még a közteher, a hadinyereség adó, a jövedelmi adó, a községi pótdadó, úgy hogy az adózás végeredményben mintegy negyven százalékot tesz ki. A mostani javaslatok hihetetlen magasra srófolták a kereseti adót. Általánosságban megállapítható, hogy e javaslatok körülbőlül tizszeres megadóztatást helyeznek kilátásba. Aradváros kereskedői és iparosai, akiket közvetlenül sújt ez a magasra felcsigázott teher, máris akcióra készülnek, hogy még az adótárgyalások megkezdése előtt a kivetett összeget jelentős mértékben csökkentessenek, mert az ilyen adóval teljesen lehetlenné teszik maga az államhatalom, a kereskedelem, az ipar fennmaradását. Az adójavaslatokban az is nyilvánvaló, hogy a kivetéseket a helyi viszonyok teljes mellőzésével hajtották végre s ennek a következtében az, hogy a lajstromban a legnagyobb mérvű aránytalanságok észlelhetők.

A szemléltetés kedvéért itt adunk néhány adótételt, amelyből nyilvánvalóan látszik, hogy mennyire súlyosak, szinte elviselhetetlenek a harmadosztályu kereseti adó most javasolt tételei. A pénzügyigazgatóság javaslata a következő kereseti adókat kívánja megállapítani: Lengyel Manó bu-

torgyáros 10 ezer, Verbos Nándor butorgyáros 3 ezer, Meisl József cipész 1250, Vámos Miklós borkereskedő 2500, Weinberger János cipőkereskedő 5 ezer, Gábor Miklós cukorkakereskedő 5 ezer Matzky cukrászda 3000, Hegedűs Gyula 20 ezer, Meisl és Adler 10 ezer, Hoffmann Antal 5 ezer, Pick Ernő 15 ezer, Lázár drogeria 5 ezer, Fränkl József fakereskedő 6 ezer, Adler Andor 30 ezer, Hajós Árpád gyógyszerész 10 ezer, Vajdits György gyógyszerész 9 ezer, Stauber József lapkiadó 8 ezer, Vörös László lapkiadó 3500, Vörös Lászlóné dr. régiségkereskedés 3 ezer, Fischer Artur kávézó 6 ezer, Sinkai Traján közjegyző 3750, Brandesz ékszerész 10 ezer, Geller ékszerész 4 ezer, Auszterweil László dr. 2500, Balogh Andor dr. 2 ezer, Korányi Barna dr. 3 ezer, Székely Károly dr. 2500, Vikás Gyula dr. 3500, Kerpel Izsó dr. 3 ezer, Weisz Mór 9 ezer, Radó Gyula 6 Martics és Pak férfiszábo, Neuman Testvérek 132.3/1er Hugó mérnök 3250 Imre úgnök 3 ezer, Go dr. 1 ezer, Janki Kornel Kele Gyula dr. 1200, K dr. 1800, Miklea Szever Parecz Béla dr. 1500, S rik dr. 1200, Velics Re 1200, Somló Ármin, Andrányi vaskereskedés Lengyel műmalom 1 nonia-étterem 3500, Pa kereskedő 1600, Fair gyáros 1600, Domán kereskedő 1800, a feltüntetett, hogy a kivlatok a különböző ágakban milyen horrigas adóösszegeket meg. A felelősségi szövegek kerületenként november 24-én veszik a pénzügyigazgató

Pascutiu üzletigazgató az üzletvezetőség áthelyezéséről.

A CFR. aradi üzletvezetőségének igazgatója, Pascutiu dr. tegnap délelőtt érkezett vissza Bucurestiből, ahol az üzletvezetőség folyó ügyeiről tárgyalt. A tárgyalások, mint Pascutiu dr. igazgató mondotta, tisztán a belső hivatalos ügykezelésre vonatkoztak. Egyben kijelentette, hogy az üzletvezetőség Satu-Marera (Szatmárra) való áthelyezése most már befejezett tény s csupán az áthelyezés technikai kérdése okozhatja netáni megbeszélések tárgyát. A militarizálással kapcsolatban csak annyit tudott mondani, amennyit annak idején a rendelet megérkezésekor már megírtunk.

A magyar törvénytár román fordítását kéri az aradi törvényszék.

Avramescu Vazul dr., az aradi törvényszék elnöke a közelmúltban távirati úton érintkezésbe lépett Popescu ezredessel, a magyar fővárosban működő román likvidáló bizottság vezetőjével, akit arra kéri, hogy a magyar törvénytár egy románnyelvű példányát juttassa el Budapestről Aradra. A magyar törvénytárt ugyanis még annak idején több nyelvre lefordították s a román nyelvű példányra most szüksége van az aradi törvényszékre helyezett régi királyságbeli bírának. Popescu ezredestől ma érkezett meg ugyan csak távirati válasz, amelyben a likvidáló bizottság vezetője közli az aradi törvényszék elnökével, hogy kérésével forduljon a külügyminiszteriumhoz s azt diplomáciai úton fogják teljesíteni.

gatasával összefüggésben állóokról. A főfelügyelő különösen a felmérése, lakás és repatriáció viszonyokról kért és kapott tájékoztatást. A megbízások során Banciu ezredes közölte a polgármesterrel, hogy a közeli napokban Aradváros közgazgatásának vezető-tisztviselőivel nagyobbáru tanácskozást kíván folytatni abból a célból, hogy ezen az együttes ülésen a vezető-tisztviselők a város összes ügyeiben proposícióikat terjesszék elő, hogy azokat a főfelügyelő a bucuresti-i kormánynak előterjeszthesse. E tanácskozáson szó kerül majd a városi tisztviselők helyzetéről is, mert a főfelügyelő a közvetlenül érdekeltek kívánságát akarja meghallgatni s arról a kormánynak jelentést tenni.

Cukrot kap a város.

Megirtuk, hogy Nedelku Miklós kulturtanácsnok Aradváros megbízásából Bucurestibe utazott, hogy több fontos és halasztást nem tűrő városi ügyben az illetékes miniszteriumok kedvező döntését kieszakozolja. A tanácsnok ma reggel visszaérkezett bucurestii utjáról s annak eredményéről a következőket mondta a Rendkívüli Ujságnak:

— A város lakosságának élmezése dolgában mentem első sorban a kormányhoz s utamnak ez a része teljes sikerrel is járt. A városi részére megvásárolt ötszáz waggon búzát, amelynek folytatolagos leszállítását minduntalan megnehezítették, az indokolatlan rekvirálással sikerült teljesen mentesítenem mindenemü rekvirálás alól, úgy hogy annak szállítása most már minden akadály nélkül meg is fog történni. A kormány különben Aradváros számára két waggon cukrot utalt ki a botfalui cukorgyárból, ez a cukor előreláthatólag két héten belül Aradon is lesz s megkezdődik annak a lakosság között való kiosztása. A város élmezési kérdéseken kívül főképen a tisztviselők dolgában folytattam megbeszéléseket az illetékes ügyosztályokkal, amelyekből azt az ígéretet hoztam magammal, hogy a tisztviselők megfelelő ellátásának kérdése most már nem várát sokáig magára. Illetékes helyen már meg is kezdődtek ajánlásokozások, sőt az előkészítő munkálatok is megindultak.

A városi tisztviselők nehéz anyagi helyzete.

Az állam drágasági segélyének elmaradása kétszeresen aktuálisá tette a helyi drágasági pótlék kérdését, amelyre tudvalevőleg Angel helyettes polgármester kapott felhatalmazást a belügyi reszorttól. Aradváros tanácsa az elmúlt héten át szinte permanens ülésen tárgyalta ezt a segélyügyet s bár a főbb irányelvek a tanácskozáások során kialakultak, a kérdés végleges elintézésé meg most sem történt meg. A helyi drágasági pótlék megállapításánál ugyanis igen súlyosan esik latba a fedezet kérdése, amely Aradváros jelenlegi szűkös anyagi viszonyai között a vezetőknek meglehetősen nagy gondot okoz. A kritikus pénzügyi helyzet következtése az is, hogy a drágasági segély az eredetileg tervezett mértékben nem igen valószínűleg meg s azt a tanács híre szerint csak egyszázöt háromszáz leig kívánja megállapítani. A leglényegesebb korlátozó intézkedés pedig az, hogy bizonyos információk szerint a tanács csupán a fizetési osztályokba sorozott tisztviselőknek kíván állandó jellegű drágasági segélyt adni. Míg az ideiglenes jellegű, napidíjas alkalmazottak csupán esetről-esetre részesülhetnek bizonyos időleges pótlékban, illetve segítségben. A város vezetősége addig is, amíg

a helyi pótlék kérdése véglegesen elintéződik, segíteni kíván a tisztviselők nehéz sorsán s részükre

egyénenként, illetve családonként három öl tüzfát juttat, kétszázleis ölenkénti árbán.

Wrangel jelentése csapatai visszavonásáról.

Berlinből jelentik: Wrangel tábornok vezérkarának hadijelentése a következőkről számol be: A Lengyelországgal kötött béke után a bolsevikiek Wrangel tábornok hadseregével szemben körülbelül százezer főnyi csapatot vontak össze. — A Krim-i fronton öt vörös hadsereg-csoport harcol. Budienny tizenegyezer főnyi lovas hadtestével győzött. A Kachovkai-rayonban egy nagy vörös osztag Deniceszk városáig és a vasutvonallig nyomult előre. Ellentámadásunkkal két lett ezredet morzsoljunk fel.

Az ellenség többek között huszonötezer főnyi lovaság bevonásával tovább folytatta ezen a ponton erőinek összevonását úgy, hogy a tulerő elől csapatainkat a sivas-perekopi védelmi állásokba vontuk vissza.

Gróf Keglevich Pált elítélték védjegybitorlásért.

Érdekes pörben hoztak tegnap ítéletet, mint Bécsből jelentik a budapesti királyi büntetőjársbíroságon. Az ügy vádlottja Keglevich Pál gróf volt, akit Aradon általánosan ismernek, mert mint tüzérszászlós a háboru alatt hosszabb ideig szolgált a retablirungs stationál. Gróf Keglevich István jelentette fel őt és Pálffy Jenő nevű üzletvezetőjét védjegybitorlás cimen. Az volt ellene a vád, hogy rossz minőségű hordó cognacot vásárolt és azt gróf Keglevich cognac felírásu címké-

vel látta el, amely teljesen hasonlított a gróf Keglevich István cognacos üvegein lévő vignettákra. Keresetében gróf Keglevich István azt adta elő, hogy a védjegybitorlásból több százezer korona kára volt. A bíróság gróf Keglevich Pált és üzletvezetőjét bűnsónak mondta a védjegybitorlás kihágásában és ezért mindkettőjüket 500—500 korona pénzbüntetésre ítélte. Ezenkívül kötelezte őket 10 ezer korona kártérítés, mintegy tízezer korona perköltséget megtérítésére.

A magyar kormány rendteremtő akciója.

Kik a zavargások értelmi szerzői?

Bécsből jelentik: A magyar fővárosban a kormány, a rendőrség és katonaság segédletével erőlyesen folytatja a rendcsinálást. Serényen folyik a nyomozás egyrészt a Solta rendőr gyilkosainak kézrekerítésére, másrészt azokra a bűntényekre vonatkozólag, amelyeket utóbbi időben a fővárosban különböző egyesülések elkövettek. Azt már meg lehet állapítani, hogy valamennyi rendzavarást egy maffia hajtotta végre, amelynek tagjai egyrészt az Ébredő Magyarok egyesülete nevében, másrészt pedig a katonaság egyenruhájában szerepeltek. Megállapított nyert az is, hogy az Ébredő Magyarok egyesületének több vezetője semmit sem tud azokról a dolgokról, amelyekkel az egyes tagok az egyesületet kompromittálták. Megállapítást nyert továbbá az is, hogy ezek a zavargó elemek a katonai egyenruhát is jogtalanul viselték. A Britannia szállóbeli különítménynek báró Babarcy főhadnagy volt a vezetője. De sem a tiszték, sem a legénység nem kaptak katonai zsoldot, hanem saját kasszával rendelkeztek, amelynek eredetére vonatkozólag szintén folyik a nyomozás. Valószínű, hogy a különítmények különböző zsarolásokból befolyt

összegekkel tartották fel magukat.

Nyomozás a rendőr gyilkosai után.

A Solta rendőr meggyilkolása ügyében folytatott kihallgatások során a zavargásnál megsebesült Miklós rendőrellenőrt szembesítették Tökés hadnaggyal, aki ellen az a gyanu, hogy résztvett a rendőr meggyilkolásában. A rendőr-ellenőr Tökésben csakugyan fel is ismerte a gyilkosság egyik résztvevőjét. A hatóságok megállapítása szerint a rendőrgyilkosságban körülbelül 18—20-an vettek részt. Tökésen kívül egész biztosan ott voltak Sessevics László, Zólyomi, Kiss és még néhányan. Zólyomi különben állandóan hamis nevet használt, az igazi neve Zsetkó és most fogják megállapítani bünlajstromát. Megállapította a rendőrség, hogy a rendőr meggyilkolásakor a Britanniabeli különítmény két tagja is megsebesült. Báró Babarcy szolgálja, Gárzsik István hallotta, hogy a verekedés estéjén egy tisztiruhás fiatalember kopogtatott Babarcy ajtaján. A fiatalembernek véres lösebb volt a lábán. Érdekes, hogy a Britanniabeli különítménynek egy Fried Andor nevű zsidó tagja is volt.

Újabb feljelentések.

A rendőrség kiterjeszti a nyomozást mindazokra a bűnügyekre,

amelyek valószínűség szerint összefüggésben vannak a különítményekkel. A rendőrségnek folyton újabb és újabb feljelentések érkeznek katonaruhás egyének ellen, akik különböző bűncselekményeket követtek el. Különösen sok a panasz Kmetty Károly ellen, aki főhadnagyi ruhában jár. Kmetty nagy stílus zsarolásokat követett el, így a budapest—ujpesti autóbussz társaságtól két autót és egy ötvenezerkoronával dotált állást zsarolt ki.

A titkos társaságok szerepe.

Az Ébredő Magyarok egyesülete ellen folytatott vizsgálat megállapította, hogy a kerületi szervek mellett külön titkos társaságok alakultak, amelyeknek titkos pénzforrásaik voltak. Ez az alap, amelyen tulajdonképen megindult a vizsgálat és amelynek eredményei lefoglalják leplezni az egész maffiát. A rendőrség az után kutat, hol volt ezeknek a titkos társaságoknak a központja, ki volt a feje és honnan, főleg milyen céllal irányították őket. Az Ébredő Magyarok egyesületének azon tagjai, akik jóhiszeműen állottak az egyesület tagjai közé, a vizsgálatnál a nyomozó hatóságok kezére dolgoznak és így remélhető, hogy a rendőrség erőlyes nyomozása hamarosan ki fogja deríteni az egész titokzatos ügyet.

Az erdélyi színházak államosítása körül.

Tíz nappal ezelőtt Aradváros kulturtanácsnokához a bucurestii miniszteriumtól leirat érkezett, amelyből oly következtetés vonta le az illetékes körök, hogy a miniszterium az erdélyi színházak államosításának tervével foglalkozik. Nedelku kulturtanácsnok a leirat alapján kérdést intézett Róna Dezső aradi igazgatóhoz, a miniszteri rendelkezésbe foglalt tulajdon, bérleti jogokat illetőleg egy esetleges államosítás esetén, azonban a kérdést elintézni akkoriban véglegesen nem lehetett s a kulturtanácsnok vállalta, hogy bucurestii utjában tisztázza, illetőleg pontos és részletes felvilágosítást kér Goga miniszter leiratának céljáról. Nedelku kulturtanácsnok ma visszaérkezett s az aradi színház ügyében a következőket mondotta:

Az akkor érkezett leiratot bizonyos tekintetekben félremagyarázták. Az ugyanis nem szól a színházak államosításáról. A rendelkezés ugyanis, amint arról engem a miniszteriumban felvilágosítottak adminisztratív, jellegű intézkedés volt csupán s azt célozta, hogy az erdélyi színházak tényleges viszonyairól pontos adatok álljanak a miniszterium rendelkezésére. Ezért küldött a miniszter felhívást minden város vezetőségéhez s részletes kimutatást kért, hogy kié a színház, a bérlet milyen feltételek mellett történt és milyen határidőre. Ha majd ezek az adatok mind beérkeznek, akkor lehet csak szó további intézkedésekről. Természetesen nincs kizárva akkor majd az államosítás sem, amelyet azonban részletes és pontos megbeszélések és tárgyalások fognak megelőzni.

Válasz a lapkiadóknak

Az aradi lapkiadók szindikátusa lapjaiban az újságírók fizetésére vonatkozólag kommunikét tett közé s szükségesnek tartotta a sztrájk ügyében számadatokat és érveket sorakoztatni fel. Az egyoldalu információra mi nem akarunk reflektálni, csak tájékoztatásul közöljük, hogy a leggazdagabb aradi lapvállalatnál, az Aradi Közlönynek Károly Józsefnek, aki 17 év óta újságíró, havi 1000, Kállay Nándornak 700, Székely Lipóknak 400 és Seidner Imrének 300 lei fizetése van. Az Arad és Vidékénél a legmagasabb fizetés pedig 1250 lei. A számadatok mellett a kiadók szívesen hivatkoznak Sulik Kálmán magatartására. Hogy ez a hivatkozás mennyire rosszhiszemű és célzatos, igazolja Sulik Kálmán kollegánk alábbi nyilatkozata:

Nyilatkozat. Az Aradi Napilapok Szindikátusának a lapokban leközölt nyilatkozata azt állítja, hogy megüzenttem kidómnak: nem állok a sztrájkoló újságírók közé. Ez valótlanosság, én ezt nem üzenttem kidómnak. Annál is kevésbé tehettem ezt, mert két hét óta beteg vagyok s így a sztrájk kérdése mindaddig, amíg munkaképességemet vissza nem nyerem, reám nézve nem aktuális. Sulik Kálmán. — Az aradi újságírók szervezete.

Elfogták Aradon a cluji (kolozsvári) templomrablót.

Az aradi rendőrség Deteschán detektivcsoportja egy veszedelmes gonosztevőt fogott el két nappal ezelőtt, akinek változatos bűnlajstromát alább közöljük röviden: Panagra Lajos és Lepsik Lajos hetekkel ezelőtt Battonyán rablógilykosságot követtek el s azután átszöktek a határon. Aradon a Neuman-gyár ellen készítették elő betörést, amikor Panagrát még idejében elfogta a rendőrség és Lepsiknek sikerült vissza szökni magyar területre, ahol a battonyai eset miatt letartóztaták. Időközben Panagrának is sikerült megszökni az aradi rendőrségről s miután egy ideig magyar területen bujdosott, Kurticsnál ismét átszökött a határon. Ekkor Clujra (Kolozsvárra) vette útját. Itt egyenesen a Mihály-templomot kereste fel, ahol napközben elbújt a templom bejárója feletti boltzaton s éjjel hozzálátott a munkához. A vakmerő gonosztevő az értékesen felszerelt templomot csaknem egészen kifosztotta.

Magához vette az összes aranykelyheket, szentségtartókat, gyertyatartókat s gazdagon aranyozott miseruhákat, a fotelek bőrhuzatát és a templom egyik feltört oldalajtóján eltávozott. A rablót kinccsekkel együtt Panagra, Oradea-Maren (Nagyváradon) keresztül Aradra utazott. Itt megvásárolta a cluji (kolozsvári) lapokat, amelyekben azt olvasta, hogy a templomi tárgyak rézből készültek. A meglepetésű hírt a rabló el is hitte s igyekezett a bűnjelektől megszabadulni. A összes lopott tárgyakat összecsomagolta s a papírgyár mögött a Marosba dobta. Hogy pénzre tegyen szert, még aznap este betört Geppert szabó

üzletébe. Másnap reggel Deteschán és Junák detektívek elfogták Panagrát, aki részletesen beismerő vallomást tett s bevallotta azt is, hogy egy csempészbandához tartozik, amely főképpen gyufát, öngyújtót és lámpabelet juttatott át a határon. Panagra vallomása

alapján az aradi rendőrség letartoztatta Schweigert Józsefnek, aki orgazdája volt a társaságnak, valamint a csempészbanda három tagját is. A detektíveknek a Marosba dobott értéktárgyak egy részét sikerült megtalálniok és kihalászniok.

Egy álgróf vakmerő betörése Zerkovitz Béla lakásába.

Bécsből jelentik: Zerkovitz Béla, az ismert zeneszerző Budapesten az Eötvös-utca 29. szám alatt levő lakásán egy jó megjelenésű uriember jelent meg és gróf Wardeneknek mondván magát, a zeneszerző iránt érdeklődött Zerkovitz nem volt otthon, így felesége fogadta az idegent, akivel, miután épen elakart menni hazulról, az előszobában találkozott. Zerkovitzné megmondta az idegennek, hogy férje nincs itthon. A gróf erre eltávozott és elment hazulról az asszony is. Néhány perc múlva az idegen ismét becsöngetett. Ezuttal a szobaleány nyitott ajtót, akinek az idegen azt mondta, hogy a lépcsőn találkozott Zerkovitznéval, aki azt ajánlotta, hogy levélben közölje férjével mondanivalóját.

Ezért tollat és papírost kért. A szobaleány bevezette az idegent Zerkovitz dolgozószobájába és néhány percre kiment, hogy félbehagyott munkáját elvégezze. Mire visszatért, az idegen leragasztott borítékot adott át neki gazdája számára s aztán eltávozott.

A zeneszerző hazaérve fölbontotta a borítékot és nagy csodálkozására egy üres lapot talált benne. Csodálkozása csakhamar megdöbbenésre vált, mikor megállapította, hogy az idegen vitrinjét feltörve legértékesebb tárgyait ellopta. Köztük egy briliánsokkal kirakott melltűt, amelyet Zerkovitz Frigyes főhercegtől kapott ajándékba. A zeneszerző feljelentésére a rendőrség körözi a szélhámos álgrófot.

H I R E K.

— **Újabb felterjesztés az aradi tőzsde érdekében:** Néhány nappal ezelőtt érkezett le az aradvárosi prefekturához az igazságügyi reszort ama döntése, amely az aradi árutőzsde megnyitását a jelenlegi súlyos gazdasági helyzetre való tekintettel nem engedélyezte. Minthogy a régebbi gyakorlat és tapasztalat igazolta, hogy az árutőzsde működése magára a kereskedelmi, általában a gazdasági életre jelentős és jótékony befolyást gyakorol, a prefektura az érdekeltek bevonásával újabb felterjesztést intéz a miniszteriumhoz s ebben hangsúlyozottan kéri, hogy épen a jelenlegi súlyos viszonyokra való tekintettel engedtesék meg az aradi árutőzsde megnyitása és az ezzel kapcsolatban felállítandó tőzsdebiróság működése.

— **Szükségpénzek Budapestén.** Bécsből jelentik: Budapest főváros közgyűlése elhatározta, hogy az aprópénzmizéria megszüntetésére fővárosi szükségpénzt bocsájt ki.

— **A népszámlálás előkészületei Arad megyében.** A kormány elrendelte Románia területén a népszámlálást. A hatóságoknak össze kell írni az állam lakosságát nem, életkor, valamint nemzetiség szerint. Az összeírásnál a december 1-1 álladékokat kell figyelembe venni és az összeírási munkálatoknak legkésőbb december 30-ig mindent be kell fejeznie. A kormány rendelete értelmében Beles Jenő dr. h.-alispán péntekre Aradra egybehívta az összes járási főszolgabírákat, hogy velük megállapodjon az összeírásnak egyöntetű keresztülvitele érdekében és a községekbe kinevezék a népszámlálást összeíró bizottságokat. A népszámlálás eredményét a vármegyéknek január 15-ig kell felterjeszteni a belügyminiszteriumhoz.

— **A városi üzemek másfélmillió deficitje.** Aradváros műszaki bizottsága ma délután négy órakor zárt ülést tartott, amelyen a városi üzemek 1919. évi zárszámát tárgyalták le. Zádor Imre gépüzemigazgató terjesztette elő a számadásokat, amelyek tanúsága szerint a vízmű, a kisvasút, valamint a jéggyár üzeme az elmúlt esztendőben közel másfélmillió korona deficittel zárult. A műszaki bizottság a zárszámadosokat több, mint kétórás ülésben tételenként felülvizsgálta s megállapította, hogy az előállított deficitet a megnövekedett fizemi kiadások és a magasra emelkedett anyag, főképpen a szén és faárak idézték elő.

— **Román árvák az aradi árvaházban.** Az aradi árvaház felügyelő-bizottsága ma délután öt órakor ülést tartott, amelynek során a bizottság elhatározta, hogy az árvaház épületét, amelyben most a leányiskola van elhelyezve, teljes egészében újból igénybe veszi s abban román árvagyerekeket helyez el, a bizottság egyben kimondotta, hogy illetékes helyen eljárt az árvaház sürgős felszabadítása és polgári leányiskolának a kereskedelmi iskolába való elhelyezése érdekében, annál is inkább, mert a bizottság már a közeljövőben akarja a román árvagyerekeket az árvaház épületében elhelyezni.

— **Cserekereskedelem Románia és Ausztria között.** A román és az osztrák kormányok között megegyezés jött létre a cserekereskedelemre vonatkozólag. Románia Ausztriának élelmi cikkeket, petroleumot, ipari nyersternényeket, bor, gyümölcsöt és szeszt szállít, aminek ellenében Románia kap Ausztriától vasat és ércneműeket, gazdasági gépeket és ipari és gyári termékeket, köztük orvosi műszereket, zongorát, textilárut, autót, mozdonyokat, waggonokat, gyufát, papírt, selymet, kémiai festőanyagokat stb. A kereskedelmi miniszter felhívta

most Aradvármegye alispánját, hogy amennyiben a megye lakosságának a cserecikkek közül valamire szüksége van, úgy aziránt hozzá tegyen felterjesztést.

— **Egy forradalmi rendesinálás epilógusa.** A forradalom alatt történt, hogy Huj Kornél gárdaparancsnok Kujed (Köved) községben egy rendbontó parasztembert agyonlőtt. Huj ellen az ügyészség vádat emelt, de ez ellen a volt gárdaparancsnok védője, Botiok dr. ügyvéd illetékességi kifogást emelt, amit elutasítottak. Ma volt ebben az ügyben a főtárgyalás az aradi törvényszéken. A bíróság magáéva tette Botiok dr. újból előterjesztett illetékességi kifogását és kimondotta, hogy miután a Gazetta Officiala szerint a gárdatisztek és katonák katonai alakulatnak tekintendők, Huj Kornél ügyében a hadbírósnak kell ítéletet hozni.

— **Orvosi kinevezések és át-helyezések.** Pap Tódor dr. gyulavarsándi körorvost az egészségügyi reszort Gyorokra helyezte át, megengedte azonban neki, hogy ezen állását csak 1921 április 1-én foglalja el. Mike Ede dr.-t a reszort a IX. fokozat 3. osztályába nevezte ki és ideiglenesen a gyoroki körorvosi teendők ellátásával bízta meg. Rosenthal Zoltán dr. gurahonci munkáspénztári orvos gyulavarsándi körorvosnak lett kinevezve, 1921. április 1-ig azonban jelenlegi működési helyén marad.

— **A III. osztályú kereseti adó.** A városi adóhivatal közli a következőket: A III. oszt. kereseti-adóra vonatkozó kiszámítási javaslatokat tartalmazó lajstromot az adókövető bizottság elé terjesztendő 1920—22-évekre érvényes bíró III. oszt. kereseti adó kiszámítási javaslatokat kitüntető lajstrom 1920. november hó 15-től kezdődő 8 napra a városi adóhivatalnál (Csanádi palota) 25. számú helyiségében közszemlére kitétetvén, azokat mindenki a hivatalos órák alatt megtekintheti s az öt vagy másokat illető adójavaslatokra nézve észrevételeit megteheti. Ezek az észrevételek a fenti határidő alatt írásban a kir. pénzügyigazgatóságnál, utóbb az adókövető bizottságnál, melynek tárgyalásairól az adózók külön hirdetmény útján tudósíthatnak, terjeszthetők elő.

— **Valutaárak.** Bécsből jelentik: A budapesti valutapiacra november 13-án az árak a korona újabb áresése következtében ugyszólván kivétel nélkül drágultak és még az osztrák korona is emelkedett közel két ponttal, úgy, hogy ma már ismét a magyar korona fölött áll. A záró árak a következők voltak: Napoleon 1715, dollár 585, francia frank 3550, márká 640, lira 1090, lei 833, svájci frank 87, bécsi korona 103.

— **Dr. Mann szanatórium (Kazinczy-utca) 10. sz. Parkra nyíló kényelmes betegszobák.** Legmodernebb műtőfelszerelés. Dietikus konyha. Mérsékelt árak. Szabad orvosválasztás.

— **Karácsonyi fényképajándék** művészi kivitelben készül Nagy Géza műtermében, Arad Bul. Maria Reg. (Andrássy-ter) 22. szám földszint, a Megyeházzal szemben.

A szerkesztésért Neidenbach Emil felelős.
Cenzurat: Al. Mihutia.

HIREK.

— Kik a nélkülözhetetlen városi tisztviselők. Megírta a Rendkívüli Ujság, hogy a bucaresti-i hadügyminiszterium felhívást intézett az aradvárosi prefektúrához s azoknak a nélkülözhetetlen városi tisztviselőknek névsorát kérte, akik esetleges mozgósításkor minden körülmények között felmentendők lennének. Az aradvárosi prefektúra ma tett eleget a felhívásnak s a következő városi tisztviselőket terjesztette fel a bucaresti-i hadügyminiszteriumba generális felmentés végett: Robu János dr. polgármester, Nedelcu Miklós tanácsnok, Kovacevicu Iván aljegyző, Demian Aurel és Leucutia Aurel prefektusi titkárok, Berzován János főszámvevő, Máris Sebő, Balajti Nándor, Orodi Béla városi tisztviselő.

— A III. oszt. ker. adó foytatolagos tárgyalása folyó év december hó 2-án a következő sorrendben fog történni: Brunhuber Kálmán, Feszler Károly, Groszmann Alfréd dr. és Rauch Samu, Leopold Frigyes, Róth Mór és Neumann Miksa dr., Salgó Béla, Bing János, Codilla Sándor, Dános Gyula, Holtzer Jakab, Menczer Jakab, özv. Tagányi Istvánné, Tagányi István dr. és Szabó Zoltán, Vámos Mór Miklós, Vinter János, Wolf Samu, Domokos János, Fischer János, Ditrichs ein Mór, Epstein Simon, Kovács Béla, Klein Mór, Pintér Adolf, Augenstein Miksa, Domány János, Feinkuhén Izidor, Hámosi László dr., Kaufmann Lajos és Máté Mór, Kremmer József, Löbl Gyula, Miklós József, Molnár György, Ranschburg Sándor, Bosnyák Viktor, Hoffenbrádi Jenő, Chilovi's Samuel, Grabner Károly, Melchner Józsefné újból férj. Atlasz Zsigmondné, Qirini Sándor, Singer Adolf, Stein Sándor, Messer Mitru, Fisch Solem, Stauber Ábrám, Tyiri y Aurél, Reisfeld József, bor, pálinka szesz-nyakkereskedők és ügynökök, Barca Jánosné, Szirmai Andorné, Árgyelán Katalin, Mandl Edéné, Rosenfeld Simonné, Sztoján Romulusné, Zsukan Györgyné bordélyosok.

— Három százaléket levon a város szállítóinak. Aradváros tanácsa legutóbbi ülésében egyszakaszos szabályrendeletet hozott, amely a következőképen hangzik: Mindazoktól, akik a városnak szállítanak, vagy mint vállalkozók városi munkák készítését vállalták és részükre a városi pénztár a benyújtott számlák alapján pénzeket folyósít, minden alkalommal a számla végösszege után 3 százalékat mint pénztári engedményt levonásba hozandó és az mint jutalék külön bevételezendő.

— Legelőt kér a város. Aradváros vezetősége kérvénnyel fordult a földmívelésügyi miniszterhez, amelyben elpanaszolta, hogy a különböző vagatási tilalom következtében túlságosan megszorított Aradon az állatállomány, úgy hogy megfelelő nagyságu és minőségű legelő nem is áll rendelkezésre. A súlyos és jelentős drágasági és gazdasági viszonyokra való hivatkozással arra kéri a város a minisztert, utasítsa a lippai erdőgondnokságot, hogy Aradváros állattartó gazdái részére a csálai erdőben száz holdnyi területet adjon bére kimondottan legelő céljaira.

A letétbe helyezett ékszereket ki kell adni a bankoknak.

Ma tárgyalták az aradi törvényeséken özv. báró Metzger Gyulánának az Aradi Első Takarékpénztár ellen beadott keresetét, amelyben a bankban elhelyezett körülbelül háromszázötvenezer korona értékű ékszereit követelte vissza. Mint ismeretes, az elmúlt év elején az akkori viszonyok következtében az összes aradi bankok értékeit Budapestre szállították, így kerültek a magyar fővárosba a báróné ékszerei is, amelyeket most visszakövetelt a tulajdonosa, de az aradi bank ennek a követelésnek egyelőre nem tudott eleget tenni. A mai főtárgyaláson az Aradi Első Takarékpénztár képviselőjében megjelent Kell József dr. hivatkozott a mostani rendkívüli szállítási viszonyokra és arra, hogy az ismeretes Károlyi-féle néptörvény értelmében Magyarországból semmiféle értéket nem

lehet kiszállítani. Ezzel szemben Moga Lajos dr. ügyvéd, özvegy báró Metzger Gyuláné képviselője kérte a bíróságot, hogy ítélje meg a keresetben megállapított háromszázötvenezer koronát. A bíróság ítéletében részben magáévá tette Moga Lajos dr. indokolását, mert kimondotta, hogy az Aradi Első Takarékpénztár hatvan napon belül köteles érintetlen állapotban átadni a négy helyen címeres bélyegzővel lepecsételt kazettát a tulajdonosának és ezenkívül a perköltségből hat-száz lei megfizetésére kötelezte a bankot. Az ítélet indokolásában arra hivatkozik, hogy a bank képviselője által említett törvény sem itt, de jelenleg már Magyarországon sincs érvényben és így megfelelő utánjárással haza lehet szállítani Aradra az ékszereket tartalmazó lepecsételt kazettát.

Ausztria mint közvetítő Magyarország és Románia között.

Budapesti távirat közli, hogy Magyarország és Ausztria között gazdasági tárgyalások kezdődtek meg, amelyet szakreferensek végeznek. Az előzetes tárgyalások az osztrák és magyar kereskedelmi szerződés előgáival vasárnap befejezést is nyertek s nem-sokára az érdemleges tanácskozások veszik majd kezdetüket előbb Budapesten, majd Bécsben. A közeljövőben Budapestre érkezik a román gazdasági bizottság is s akkor e misszióval is megkezdődnek a gazdasági jellegű megbeszélések. Az osztrák egyezményt követi a románokkal, jogszólásokkal, csehekkel való gazdasági tanácskozás, annál is inkább, mert az antant kifejezett

óhajtása az, hogy Magyarország belekapcsolódjék a kis-antant gazdasági gyűrűjébe. Budapesti beavatott helyről jelentik, hogy a most lefolytatott osztrák-magyar forgalom politikai tárgyalások folyamán úgy alakult ki a jövő képe, hogy a Romániával már szerződéses viszonyban élő Ausztria az átmenő forgalom akadálytalan lebonyolítására közvetítő szerepre kényszerül Magyarországgal és Románia között.

Bécsből jelentik, hogy Rubinek Gyula magyar kereskedelmi miniszter december 7-ikén a szakreferensek kíséretében Bécsbe érkezik, hogy a magyar osztrák gazdasági szerződés érdemleges tárgyalásait megkezdje.

— Befejeződött az aradi földek szétosztása. Aradváros határában elterülő földek kiosztása a mai napon befejeződött. A Luca-ciu gazdasági jegyző elnöklete alatt működő helyi bizottság több mint nyolcszáz parcellát osztott ki a földigénylő gazdák között, de mintegy kétszáz kérelem teljesítetlen maradt, minthogy azoknak már nem jutott terület, a földeztásra került buzsáki, Gutzjahr, Spitzer-féle és a városi földekből. Ezek névsorát a helyi bizottság az aradmegyei agrárbizottságnak terjeszti fel azzal a kérelemmel, hogy részükre más, szomszédos határban osszanak ki földet. Az aradi földek szétosztása a kényszerbérbeadás jellegével bír s annak érvényessége egy évi időtartamra szól.

— Az új sírásai díjak. Aradváros gazdasági széke a sírásai díjak felemelését javasolja a tanácsnak, még pedig olyképen, hogy gyermeksir után 12, felnőttir után 15, a szegénysorsú gyermek sirja után 10, és felnőtt után pedig 12 leit kíván ásási díj címén megállapítani.

— Karácsonyi fényképajándék művészi kivitelben készül Nagy Géza műtermében, Arad Bul. Maria Reg. (Andrássy-tér) 22. szám földszint, a Megyeházzal szemben.

— Német hetilap Aradon. Bitto Miklós kiadásában és Hunyár Algonson szerkesztésében december hó 5-én Aradon német hetilap indul meg »Arader Zeitung« cím alatt. A lap főmunkatársa Müller Vendel László dr. ügyvéd, a sváb autonómia-párt volt képviselőjelöltje. A lap a romániai németiség faji és kulturális egységét vallja programjával.

— A képző- és iparművészeti szalon karácsonyi vásárja december 15-én nyílik meg a kulturpalotában.

— Az aramdíjak megállapítása. Aradváros műszaki bizottsága csütörtök délután négy órakerülést tart, amelyen a november hóra érvényes villanyfogyasztási aramdíjakat állapítja meg.

— Táncpróba-vizsga. Értesitem a meghívottakat, hogy a december 4-ére hirdetett táncvizsga december hó 11-ére let elhalasztva. Gencsyné, táncitanítónő.

— Huspácoláshoz salétrom kapható Földes gyógyszerárban.

— Tánciskola. Gencsyné okl. táncitanítónő kezdő táncosok részére új colonját december hó 8-án kezdi meg a Fehér Kereszt nagytermében. Beiratkozás naponta ugyanott délután 4 órától.

— Dr. Korányi Barna közkórházi főorvos rendelő intézete, special laboratoriuma Perényi-utca 10. szám alatt megnyílt. Külön városzobák. Quarzlámpa.

Modern kabaré

A Modern Kabaré mai pikáns estjén nagyszerű műsorral lép fel először Kármán Etta, a kabaré széphangu új énekesnője. Ma kerülnek utóljára bemutatásra az »Ötér hortyogni« és »A nadrág-gomb« című kacagató bohózat, amelyekben Várady, Nádassy, Mezey Nelly, P. Réthy Irén, Lantos Ferenc és Rudas játszik a főszerepeket. Rövidesen lekerül a műsorról Kiss Cecil és Rudas Bandi szenzációs táncos blüettje, továbbá a Parvulescu kvartett pompás tánc- és énekszám.

Apollo színház

Szenzációs olasz dráma az Apollóban. A Mac-ste filmsorozat nagyszerű előadásai után nívós és érdekes olasz dráma filmet mutat be szerdtől kezdve az Apolló-színház. »Járom« a címe ennek a szociális tárgyú 6 felvonásos drámának, amely az olasz társadalmi élet szenvedélyektől fűtött millióját varázsolja élénk hamisítatlan stílusban. Itália szingzadag, buja tájában gyönyörködhetik a nézőközönség. A dráma mesészdővése regényesen érdekes és fordultos. A cselekmény központjában egy szerelmes-szívű asszony áll, akinek alakját Thea Sandten, a szépségéről és kimagasló művészetéről ismert olasz mozzistar pompásan rajzolja meg. Így a közönségnek minden tekintetben elsőrangú szórakozást fog nyújtani az Apolló-színház legújabb filmattrakciója.

Uránia színház

Jack, az oroszlánszivű. (Idomított majmok produkciói az Urániában). A közönségnek bizonyára még élénk emlékezetében él az a csodálatos film, amelynek főszereplője Jack, a világhírű idomított majom volt. A szinte emberi értelemre nevelt Jack társával, Cocoval újabb filmjében mutatja be bámulatreméltó ügyességét. »Jack, az oroszlánszivű« a címe ennek az újabb filmeseménynek, amelynek keretében a két idomított csodamajom még a színészeknek is nehéz feladatokat állított szerepeket játszanak. Különösen Jack vonja magára a közönség csodálkozásait. Emberi mozdulatai, értelmes játéka és kacagató grotesksége egyaránt méltó a legnagyobb figyelemre. Az Uránia színház szerdtől kezdve mutatja be ezt a pompás filmet.

A szerkesztésért Neidenbach Emil felelős, Cenzurat: Al. Mihutia,

NYILT-TÉR.

A napilapokban reklám alakjában tudatják a közönséggel, hogy Aradon a Menejgyi-irodával kapcsolatban Rubinstein szállító, szenczi-újdonsággal lepte meg a világot, amennyiben gyűjtőkocsikban vállal felelősség mellett szállítást. A t. közönség tájékoztatására közlöm, hogy a szállítás ezen fajtát én kezdeményeztem Aradon és kilene hónap óta közmegelegedésre folytatom is. Ezen újítás tehát az én nevemhez fűződik.

König Miksa szállító,
Str. Bucur (Eötvös-u.) 3.

*) E rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget A szerk.

Apróhirdetések

Felkéröm azt az N. N. urat, amely a sapkátam elvitte hétfőn éjjel a Vadászkürt kávéház elé, hogy hozza el a lap kiadóhivatalába, mert ellenkező esetben feljelentést teszek ellene a rendőrségen.

Lakás.

1000—1500 lei jutalmat adok annak, aki 2—3 szobás lakáshoz juttat — Cím Wallinger hirdetőjében Lázár-utca, 269

Vétel és eladás.

Egy jókarban levő amerikai (redőnyzárós) íróasztal eladó. Dessewffy-utca 16. 259

Eladó egy ebédli szőnyeg és egy Madonna kép Révay-utca 10. szám 278

Ruggyanta bélyegzők 24 óra alatt készülnek

A. FÖLDES, PIATA AVRAM JANCU (SZABADSÁG-TÉR) I. SZÁM.

CRUCEA ALBA („Fehér Kereszt“)

☐ szálloda, vendéglő és kávéházi étterem naponta éjfélig áll a n. é. közönség rendelkezésére. Naponta zene. // Jó ételekről és italokról, valamint figyelmes kiszolgálásról gondoskodik a tulajdonos.

Carol Bohn

női divatáruháza Piata Avram lancu 20. Elegáns női szövetek nagy választéka.

BELEZNAVISTVÁN

közismert festőművész műterme és festőiskolája a Bohus-palotában (IV. em., lifthasználat) helyeztetett át, hol dec. hónapban fog megnyitni

HELL KATÓ

fotószalonja is. Tanítványok elfogadjatnak, festészet, iparművészet és graphika elsajátítására. 270

A hölgyek kedvenc aroszépítő szere a

HELACIT,

zsíros, atkás, mitesseres bőr egyszerű használat után üde, rózsás lesz, mint ha valami mesés lehelletfinomságu harmattal volna bevónva; atkák pár nap alatt elmúlnak.

Dr. Földes és Hehs Arad
vegyészeti gyára Arad.

Helybeli és vidéki közönség figyelmébe!

Tisztelettel hozom a nagyérdemű közönség szíves tudomására, hogy Aradon, Bulevardul Regele Maria (Andrássy-tér) 20. szám Fischer Eliz-palota, balra az udvarban, egy a mostani kor igényeinek megfelelő, kitűnő munkaerővel berendezett

perzsaszőnyeg javító műhelyemben

elvállalok mindennemű perzsa, smyrna, karanina, gobelin, szőnyegek és függönyök javítását és molytalanítását jutányos ár mellett. — Szíves pártfogást kér

SZAIID HUSZEIN.

UNIO

vegytisztító vállalat. ▽ Minden olyan munkát, melyet a hét szerdáján adnak át elkészítés végett, még ugyanazon héten szombatján kifüggesztés nélkül elkészítve rendbehozza ▽ Fűzlet: Strada Romanului (Zrinyi-utca) Bohus-palota, „Apolló“ mellett.

Hirschfeld si Comp

Arad, Strada Moise Nicoara (Petőfi-utca) I szám alatt (Bing-ház.) Ajánlja dusan felszerelt raktárát

RÖVID, KÖT- és SZÖVOTTÁRUKBAN

valamint elsőrendű

SZÖVŐCZERMA és SZÖVŐGYAPOT

(aradi textilgyár) gyártmányait

Metropol étterem

a legkellemesebb szórakozó helye a közönségnek. Kitűnő apateleki bor. — Abonensék elfogadjatnak.

Minden pénteken

halestély.

Az újonnan átalakított bejárat a Szabadság-tér felől. 289

Ugyanott két biliárd-asztal eladó.

A „Vadászkürt“ kávéházban esténként elsőrendű cigányzene. Kitűnő, olcsó színházi vacsora.

TÜZIFA

waggonként és ölenként aprítva és házhoz szállítva olcsó árban kapható az

Aradi Kereskedelmi és Áruforgalmi R.-t-

nál Bank-palota, Zrinyi-utca, Aradi Ipar- és Népbank helyiségében.

Nőtlen férfiak figyelmébe!

Kitűnő és háziasan készült

ebéd és vacsora

délben: leves, főzelék, sült és tészta, este: sült avagy pörkölt léle és tészta

havonta 290 lei

kapható

MAYER ANTAL

elsőrendű éttermében Aradon, Strada Bucur Nr. 2. (Eötvös-utca 2. szám alatt.)

Minden pénteken halászlé és rántott hal!

Mindennap zónareggeli, egy adag 150 L. Kitűnő barackai rizling-bor. Figyelmes kiszolgálás! Nyugodt családi szórakozóhely! — Társaságoknak külön terem!

Kifutó fiu

azonnal felvétetik a „Rendkívüli Ujság“ kiadóhivatalában

2286—1920. szám.

Pályázati hirdetmény.

A Casa Cercuala pentru Asigurările Sociale pályázatot hirdet az alábbi feltételek mellett a következő állásokra: egy helyettes-főorvosi állásra évi 7300 lei fizetés és 4400 lei drágasági pótlékkal, egy kerületi orvosi állásra évi 4400 lei fizetés és 2650 lei drágasági pótlékkal, egy nőgyógyászati szakorvosi állásra évi 4400 lei fizetés és 2650 lei drágasági pótlékkal, egy gyermekgyógyászati szakorvosi állásra évi 4400 lei fizetés és 2650 lei drágasági pótlékkal, egy fül-, gége- és orrszakorvosi állásra 4400 lei évi fizetés 2650 lei drágasági pótlékkal és végül egy gyári ambulans orvosi állásra 4400 lei fizetés és 2650 lei drágasági pótlékkal.

A román nyelven sajátkezűleg megírt kérvények az okmányokkal együtt a pályázati hirdetménynek a hivatalos lapban való megjelenéstől számított 14 nap alatt a Casa Cercuala igazgatóságához küldendők meg, ahol részletesebb felvilágosítások kaphatók

A pályázók igazolni tartoznak román állampolgárságukat, a román nyelv ismeretét, továbbá, hogy az 1907. XIX. tc. 110. §-ában foglalt, a köztisztviselőkre kötelező feltételeknek megfelelnek. Arad, 1920. november 25.

748

Loránt, s. k. igazgató.

RECLAM KÖNYVNYOMDA

ARADON, STRADA ROMANULUI (ZRINYI-UTCA) SARKÁN.

NÉVJEGYEK, LEVÉLPAPIROK, SZÁMLÁK, ELJEGYZÉSI, ESKÜVŐI ÉS BÁLI MEGHÍVÓK TOVÁBBÁ MINDENFÉLE ÜZLETI NYOMTATVANY CSINOS KIVITELBEN AZONNAL KÉSZÜL.

A „RENDKIVÜLI UJSÁG“ POLITIKAI NAPILAP RÉSZÉRE MINDENKOR FELVESZ

HIRDETÉSEKET

A KIADÓHIVATAL ARAD, STRADA EMINESCU (DEÁK FERENC-UTCA) 7. SZÁM.